

Droogtemonitor

18 juli 2018 / nummer 2018-4

Droogte neemt toe, veel vraag naar water

Het neerslagtekort is in heel Nederland de afgelopen week verder toegenomen. De verwachting is dat het neerslagtekort in de komende periode zal stijgen naar 266 mm. Een dergelijk neerslagtekort is vergelijkbaar met de situatie in het recordjaar 1976. Code geel, dreigend watertekort, is van kracht. De Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling komt wekelijks bijeen en volgt de situatie op de voet.

Voor gebieden in Nederland waar water aangevoerd kan worden is de aanvoer van water via de grote rivieren Rijn en Maas van groot belang. De wateraanvoer via de Rijn is in de afgelopen week gedaald tot onder het LCW-criterium voor de maand juli (code geel). De verwachting is dat de Rijnafvoer de komende twee weken verder zal dalen.

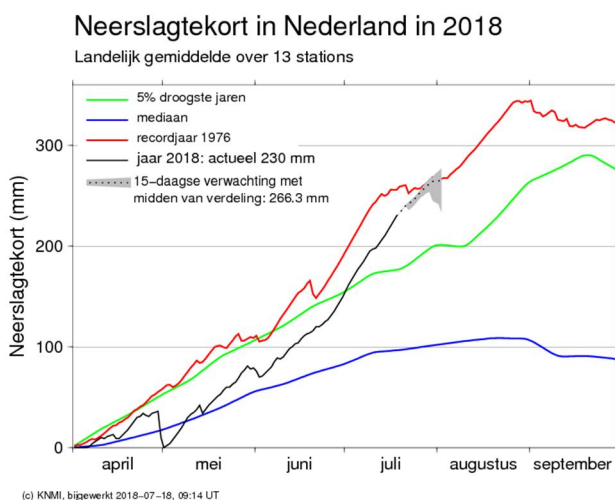
De afvoer bij Sint Pieter is op dit moment voldoende. De afvoer zal de komende twee weken licht dalen. Voor de Maas is de kans vrij klein dat het LCW-criterium in de komende week wordt onderschreden.

De waterpeilen in het IJsselmeergebied zijn op niveau, behalve in de Veluwerandmeren. Het peil van het Volkerak Zoommeer is opgezet ten behoeve van extra watervoorraad. Het zoutgehalte in een aantal watersystemen in met name het westen van het land loopt op. Om dit zoveel mogelijk te beperken wordt extra water aangevoerd via het Amsterdam-Rijnkanaal en is besloten de Kleinschalige Wateraanvoer (KWA) in te zetten. Deze is medio volgende week volledig operationeel.

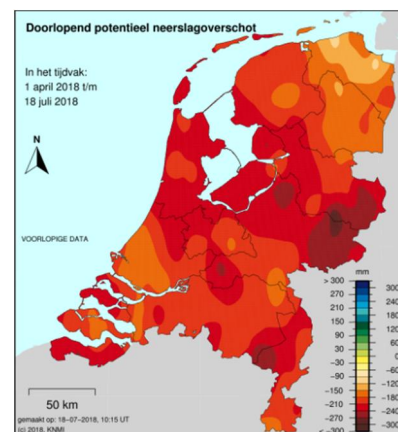
De watervraag is en blijft de komende periode zeer hoog. Op bepaalde plekken worden aanvullende maatregelen genomen om de zoetwatervoorziening waar nodig te optimaliseren, onder andere met inzet van pompen. Gezien de weer- en afvoerverwachting van met name de Rijn zijn verdere maatregelen niet uit te sluiten.

Op de hoge zandgronden (o.a. delen van Noord-Brabant, Limburg, Veluwe, Achterhoek, Twente en Drenthe) is geen wateraanvoer mogelijk. Hier is men volledig afhankelijk van neerslag. De door de waterschappen ingestelde beregeningsverboden (uit oppervlakte water) zijn daarom essentieel om schade (vooral aan gewassen en natuur) zoveel mogelijk te beperken. De waterschappen wijzen de gebruikers er op de beregeningsverboden na te leven.

De waterkwaliteit levert nog geen grote problemen op, maar wordt scherp in de gaten gehouden. De boezemkaden die gevoelig zijn voor droogte worden door de waterschappen geïnspecteerd.

Figuur 1. Landelijk gemiddeld neerslagtekort. Bron: KNMI

Figuur 2. Doorlopend potentieel neerslag-overschot. Bron: KNMI

Weer

In de stroomgebieden van zowel Rijn als Maas (inclusief Nederland) wordt weinig neerslag verwacht in de komende periode. Ook blijft het de komende periode relatief warm. Het neerslagtekort neemt hierdoor naar verwachting verder toe, zoals te zien in figuur 1.

Afvoer Rijn en Maas

De afvoer te Lobith is op 15 juli door het LCW-criterium van 1200 m³/s voor de maand juli gezakt en bevindt zich nu op circa 1140 m³/s (code geel). De komende week wordt er vrijwel geen neerslag verwacht in het noordelijk deel van het Rijnstroomgebied. Dit maakt dat de huidige afvoerdaling bij Lobith langzaam verder zal doorzetten tot ruim onder 1100 m³/s.

Komende week valt weinig tot geen neerslag in het stroomgebied van de Maas en zal de afvoer te St. Pieter nog iets dalen tot waarden tussen de 30 en 60 m³/s. Op de wat langere termijn (5 – 15 dagen vooruit) verandert er weinig in deze situatie. De kans dat het LCW-criterium van 25 m³/s voor St. Pieter in deze periode wordt onderschreden is vooralsnog klein.

Grondwater

In hoog Nederland is de grondwaterstand momenteel laag tot zeer laag. In poldergebieden en kwelgebieden is de grondwaterstand gemiddeld tot laag. Over het algemeen is de grondwatervoorraad momenteel aan de lage kant voor de tijd van het jaar.

Watertemperatuur en kwaliteit

De daggemiddelde watertemperaturen van de Rijn bij Lobith en de Maas bij Eijsden liggen momenteel boven de 24 graden Celsius. De verwachting is dat de watertemperatuur de komende week verder zal stijgen. Sinds afgelopen week is te zien dat de waterkwaliteit geleidelijk afneemt. Er verschijnen meldingen van blauwalg, vissterfte, zuurstofloosheid, botulisme en bacteriën. Het aantal negatieve zwemadviezen en verboden neemt toe. Ondanks de hoge watertemperatuur is de waterkwaliteit vergeleken met andere jaren nog van een goede kwaliteit. Rijkswaterstaat en waterschappen roepen op om alleen te zwemmen op officiële zwemlocaties in verband met veiligheid en waterkwaliteit. Voor actuele informatie zie www.zwemwater.nl of de zwemwater app.

Regionale bijzonderheden (indien relevant)

In gebieden waar geen water aangevoerd kan worden, is sprake van toenemende lage grondwaterstanden en droogval van watergangen. Hier is een toename van onttrekkingsverboden uit oppervlakte water. Waterschap Vechtstromen heeft een gedeeltelijk verbod voor onttrekking van grondwater afgekondigd. Waterschappen roepen de gebruikers van oppervlakte water op om de onttrekkingsverboden na te leven en handhaven hierop.

In gebieden waar wel water aangevoerd kan worden is de watervraag hoog en stijgende. Om in deze vraag te kunnen voorzien worden er door verschillende waterschappen extra pompen ingezet om lokale waterlopen op peil te kunnen houden. Veel waterschappen hebben de peilen opgezet en er wordt zoveel mogelijk water vastgehouden. Desondanks zijn er lokaal gebieden waar de waterpeilen moeilijk gehandhaafd kunnen worden. Ook in grote delen van gebieden waar water aangevoerd kan worden zijn de grondwaterstanden laag.

Rijkswaterstaat voert bij de Irenesluizen (bij Wijk bij Duurstede) continu extra water aan om de regio van water te kunnen voorzien en verzilting van het Amsterdam-Rijnkanaal bij Diemen tegen te gaan. Het peil van het Volkerak-Zoommeer is opgezet om water te bufferen. Bij de Afsluitdijk en Haringvlietssluisen wordt geen water meer doorgelaten naar zee om water zoveel mogelijk vast te houden. Om zoveel mogelijk water te besparen, wordt bij verschillende sluisen zuinig geschut (pas schutten als de sluis echt vol is) en waar mogelijk water teruggepompt.

Waterschappen die droogtegevoelige kades beheren inspecteren deze volop. Tot op heden zijn er geen bijzonderheden geconstateerd.

Scheepvaart

De beperkingen voor de scheepvaart (diepgang en wachttijden bij sluisen) zijn nog minimaal. Door het inzetten van de Irenesluizen voor zoetwateraanvoer is beperkte hinder voor de scheepvaart mogelijk. Als gevolg van de verwachte daling van de waterstanden op de Rijn en Rijntakken zal dit in de komende periode naar verwachting toenemen. Schippers wordt geadviseerd om de berichtgeving op www.vaarweginformatie.nl goed in de gaten te houden.

Het volgende droogtebericht verschijnt op 25 juli 2018.

Colofon

Dit bericht is opgesteld door de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW), onderdeel van het Watermanagement Centrum Nederland. De informatie in dit bericht is afkomstig van Rijkswaterstaat, de waterschappen en het KNMI.

Contact: wmcn-lcw@rws.nl, 06-55236824.